

Koroško Koroščem

Št. 25.

Celovec, dne 26. aprila 1920.

Št. 25.

Ljudsko glasovanje na Koroškem.

Ljudsko glasovanje se bliža!

Ze pred enim letom se je branila Koroška z vso svojo močjo proti združitvi z Jugoslavijo. Trgala je na verigah, na katere so jo hoteli prikleniti Srbi, tako močno, da je kar gledal vrhovni svet v Parizu, ki je določil o usodi celega sveta. Koroški upor proti jugoslovanskemu nasilstvu je bi tako hud, da celó Pariz Jugoslovonom ni hotel izročiti Koroško, ne da bi se vprašala. Samo v nesrečo so bili Jugoslovani Koroški. A Koroška si je priborila za rojake v coní A pravico, da sami v prostem ljudskem glasovanju odločijo: ali za jugoslovansko državo SHS kralja Petra ali za ostajo pri svobodni, nerazdeljeni Koroški.

Ko so se junija minulega leta vdrli Srbi v našo deželo, so vedno trdili jugoslovanski agenti, na Koroškem ni in ne bo ljudskega glasovanja. Vselej na novo so trdili vojaki, oficiri in hujskači, da Jugoslovani prostovoljno ne bodo šli iz dežele in da ne bodo pustili glasovati. Kako je vendar že danes čisto drugače! SHS vojaščina je k večjem delu mirno odšla iz dežele, katere ne vidi več! Tudi prenapeti hujskači morajo plaho in boječe priznati, da bo zdaj vendar prišlo ljudsko glasovanje. Zdaj v teh mesecih se bo odločila usoda Koroške.

O izidu glasovanja ni dvoma. Ob zadnji volitvi v državni zbor (Reichsrat) leta 1911. je dobil kandidat Grafenauer le 120 glasov več kakor Schumy. Za Grafenauerja je pa bil volilni okraj posebno pripravljen; obsegal je sočne okraje Borovlje, Dobrlavas, Železna kapla, Pliberk z Mežno dolino. Odločile so takrat k večjem delu občine Mežne doline za Grafenauerja. Občine Mežne doline in Jezersko pa pri ljudskem glasovanju ne bodo več glasovale z nami. Te kraje so si Jugoslovani kar brez glasovanja vzeli, to je bolj gvišno. Da so to storili, je v enem tudi najboljši dokaz, najboljše znamenje, da si sami ničesar ne pričakujejo o izidu glasovanja. Kajti drugače bi pustili Jezersko in Mežno dolino pri coní A, ne vzeli bi jo že prej, dali jo glasovati s cono A. Vedeli pa so že od začetka, da bo cona A le za enotno, nerazdeljeno Koroško glasovala; torej so si zagotovili vsaj Mežno dolino. V občinah, ki spadajo zdaj v cono A, Borovlje, Pliberk, Dobrlavas in Železna kapla, bi tudi leta 1911. Grafenauer ne prišel na Dunaj. Boljši volilni okraj pa, kakor ga je imel Grafenauer, tudi Jugoslovani ne morejo si stvariti na Koroškem. Razen tega so se razmere od leta 1911. zelo predrugačile, ker se danes velik del kmetstva zaradi te gospodarije gerentov, silnega jugoslovanskega dejanja sploh ne mara več slovensko-klerikalne stranke. Takrat je pa šlo le za poslanca, ali bo ta ali oni šel na Dunaj na državni zbor. Zdaj pa gre za usodo, za življenje nas vseh.

Amerikanska komisija je januarja lanskega leta prepotovala Koroško, vprašala med drugim tudi ljudstvo okrajev Dobrlavas in Železna kapla po svoji volji. Peljala se je od Velikovca na Železno kaplo na dan semenja in barala kmete po cestah, ali hočejo k Avstriji ali Jugoslaviji. Celó v teh okrajih je bilo več kakor 60 % kmetov proti Jugoslaviji. Takrat so bili Jugoslovani pa že v deželi. Od tega časa se je mišljenje za Koroško in Avstrijo pa še izdatno poboljšalo. Kako mislijo občine severno Drave in v Borovljah, je dobro znano tudi najbolj prenapetemu in zagrizenemu Jugoslovomu. Mnogo je pa še vrh tega kmetov, na zunanji držijo z „Narodnim sve-

tom“, v srcu pa so vsi za enotno Koroško. Nemogoče gospodarske stanje in veliko pomanjkanje denarja med kmeti nasproti kmetom na tej strani demarkacijske linije jim govori bolj živo kot neumne laži velikovskega „Korošca“. Znano je pa tudi vsem kmetom, da postane v coní A le slabše in slabše. Z vso močjo si Jugoslavija prizadeva, oskrbeti cono A z živili in drugimi rečmi, kar ji je le mogoče, da ji na drugi strani, doli v pravi Jugoslaviji ne pocrka ljudstvo od glada. To prizadevanje je le zaradi ljudskega glasovanja. Zaradi te tudi ne klicajo fante k vojakom, zaradi te ne pobirajo davke kakor na primer na Kranjskem. Ljudsko glasovanje pa bo določilo, ali bo ostala demarkacijska linija meja Koroške ali Karavanke.

To glasovanje bo za vse občine cone A veljavno. Ko bi n. pr. občine Bistrica pri Pliberku ali Blato ali Sele glasovale za Jugoslavijo, bodo vendar pri Koroški ostale, ker jih bodo druge občine preglasovale. Potrebujemo samo le en glas, eno štimo več kakor Jugoslovani in cela cona A pripade Avstriji.

Glasovanje bo popolnoma prosto in tajno. Mednarodna (interalijirana) komisija bo po oficirih in uradnikih vse potrebno ukrenila, da se zagotovi tajnost in pravičnost glasovanja. V vseh glasovalnih odborih (Ausschuß) bodo tako tudi povsod obe stranke zastopane; Jugoslovanim ne bo mogoče „švindl“, ne mogoče grožnje in oplašenje.

Izid glasovanja zaveže vsekako tudi Jugoslovane. Vse trditve SHS agentov in vojakov, da ostane cona A vselej jugoslovanska, niso nič drugega kakor prazno plašenje ljudi. Mi moramo pri tem obstati, da izginijo iz glasovalne cone pred ljudskim glasovanjem vsi oni, ki že dolgo plašijo ljudi, glasovati za nje. Po izvršenem glasovanju pa se morajo Jugoslovani na vselej odreči vseh pravic do Koroške, kar so že priznali z mirovno pogodbo.

Komisija za glasovanje bo v kratkem prišla. Iz jugoslovanskih listov se izvidi, da bo v dveh mesecih vse še končano. Potem se bodo Jugoslovani iz naše domovine tiho izmuznili. Babave grožnje oficirov in vojakov, da dobrovoljno ne pojdejo iz Koroške, so smešne: Zdaj že marširajo vse čete tiho in mirno od naše zemlje, katero ne vidijo več. Čas sužnosti in silne jugoslovanske pesti je minul. Ne več silno dejanje, ampak prosta pravica korenitega ljudstva bo svobodno odločila, ali sliši naša Koroška kralju Petru in Srbom ali ostane enotna, nerazdeljena!

Kdo sme glasovati?

Sicer smo že izjavili, kaj določuje mirovna pogodba glede ljudskega glasovanja. Prihajajo pa še vprašanja, kdo sme glasovati? Zatorej še enkrat odgovorimo na to vprašanje.

Glasovali bodo možje in ženske, vse osebe,

a) katere so 1. januarja 1919. dopolnile 20. leto;

b) katere so bivale trajno 1. januarja 1919 v coní;

c) katere so v teh conah rojene ali ki so tam pristojne ali, katere so imele tam vsaj od 1. januarja 1912. svoje trajno bivališče.

Z določilom punkta b) so Jugoslovani dosegli, da so vsi oni Korošci izključeni glasovanja, ki 1. januarja 1919. v glasovalni coní niso trajno bivali. Na tisočine Korošcev je šlo na Dunaj, na Gradec ali Nemčijo na delo. Jugoslovani so dobro vedeli, da bi vsi ti proti Jugoslaviji glasovali. Pri vseh teh Korošcih je ogorčenost proti Jugoslovomu velikanska. Na

Dunaju so zdaj Korošci zvolili odbor in se zglasili pri antantni misiji, da bo tudi njim dana priložnost, glasovati in določiti o usodi domovine.

„Bergegüter“ za cono A.

Na mnogoštevilna vprašanja iz cone A se da na znanje, da so se dali v Celovcu od 20.— 24. t. m. okoli 3000 vozov, kolesa in druge stvari na dražbo. Ker je cona A še vedno s demarkacijsko črto zaprta od Celovca, je malo posestnikov, kateri dobé dovoljenja in tako imeti možnost, kaj kupiti. A skrbelo se je, da ostane tudi še za cono A velik del blaga.

To se bo še-le po ljudskem glasovanju delilo in sicer samo za ljudstvo cone A. Pri tem se tudi na to ozira, da je ta cona z napadom Jugoslovanov posebno in najbolj od dežele trpela.

Proti jugoslovansko fabriko laži.

I. Popravek.

Zvekasti „Korošec“ izjavi v svoji številki iz dne 6. marca iz Borovljah od konca do kraja zlagano poročilo. V Borovljah se je po tem govorilo, da so v Stejrah na Zgornjem Avstrijskem sina puškarja, „zagrizenega in nepoboljšljivega nemškutarja“ Peter Hambrusch zaprli, ker je v fabriki kradel puške in razne dele pušk. Preiskavo hiše so napravili ravno takrat, ko je stal Hambrusch s svojo izvoljeno pred oltarjem. 40 pušk so našli pri njemu in raznotere dele. Vsakemu je bilo sumljivo, zakaj je oče Hambrusch tako potrht hitel črez mejo v Jugoslavijo.

Žalostno, žalostno, Jugoslovani, ko vam nič drugega ni pomaga več, kakor da tako neumno in nesramno lažnjivo kvasite! Kaj je resnica?

Ob tem času, ko se je ta žalostna stvar v Stejrah godila, so bli pri Petru Hambrusch njegov oče, bratje in sestre. Ta, bratje in sestre kakor veliko, veliko Borovljančanov — ki delajo pri Hambrusch-u v Stejrah, potrdijo, da se ničesar ni zgodilo. Nasprotno! Pri „hohciti“ je bilo prav lušno, torej je poročilo — laž!

Sicer se pa sploh vse to ni moglo goditi, ker ima Peter Hambrusch sam svojo, koncesijonirano puškarnico. Dobro piše svojim, ko je izvedel to laž: „S človeki, ki stojé na tako nizki in nesramni stopinji in poštemu možu, tako nesramnost podtikajo in celó mojega očeta, ki je več vreden kot vsi jugoslovanski mogočniki od danes, ne pustijo v miru, ne imam ničesar vpraviti. Pod mojo častjo je, na tak lažnjiv spis odgovoriti. Le to opomenim: Ko sem z mojimi komrati, katerih je res veliko tukaj, bral, kako podlo se lagajo, smo se vsi krohotali, ne več smejali“, itd.

„Korošec“, zakrivi si to za tvoja ušesa, pobari najprve, ali je to ali ono res in potem piši! Ni večje podlosti, kakor poštemega in pridnega moža na tak način vezati na sramoten steber. Tukaj na Koroškem nismo še na Balkanu, katerega bi ti „gospodje“ tudi pri nas tako radi imeli, ker bi se s tem mogli pitat. Tukaj zmaga le resnica, ki se pa bori le na naši strani!

Korošci! Hambrusch piše: „Moj oče je več vreden kot vsi ti jugoslovanski mogočniki od danes“. Slovenski Korošci, ne veljajo te besede za nas vse? Nismo tudi mi vsi več vredni kot ti kranjski poberuhi?!

II. Protest.

„V „Korošcu“ in ljubljanskem „Slovenskem Narodu“ je bilo pred kratkem brati, da sem jaz voditelj neke velike stranke, ki hoče Celovec z Jugoslavijo združiti. Prvič ne vem ničesar od take stranke, drugič pa, če bi je sploh bilo, jaz bi ne bil pravi voditelj. Tudi največji moji neprijatelji nikdar ne bodo o meni mislili, da bi jaz drugače glasoval kakor za Nemško-Avstrijo. Kako bi mogel drugače? Z Jugoslovani nimam nobene zveze! Še enega njih voditeljev ne poznam. Nasprotno! Užalili so mi moje svobodno čustvo; zasedli so našo domovino, ne da bi nas barali, ja, čeravno smo se jih

krvavo branili! Zategadelj sem poslal tudi mojega sina proti nje.

Niso moje krvi. Ob Renu (Rhein), kjer ležijo moji starši v svojih grobih, tam se ne ve ničesar o Jugoslaviji. Mati moja me ni redila, da bi postal naš rod balkanski. Jaz sovražim vojaštvo, Srbija pa je vojaška država. Jaz ne bom trpel, da bi moji štiri sinovi nekdanj marširali pod jugoslovansko zastavo proti Gorici in Trstu, izganjat iz teh krajev Italjane. Če se že morajo boriti, ker še vselej noče priti zaželjeni mir, naj se borijo za moj nemški narod, naj umro za Eger, Bocen in Maribor, nikoli pa za Trst, Gorico ali Fiume.

Jaz sem republikanec, morda eden najboljših dežele. Kako me vendar veseli, da nimamo več ne ceptra ne krone, ne dvorjanov in ne dvorskih norcev, kar je vse srkalo kri, najboljšo kri ljudstva! Zdaj pa naj bi šel sam tje, kjer se mora na novo zapeti Tedeum za „veličanstvo“, Tedeum za balkanski Belgrad celó?!

Novi moji „prijatelji“ v Velikovecu okoli „Korošca“ in v Ljubljani okoli „Slovenskega Naroda“ so najdlji, da govorim veliko o jedi. Ne vedo pa, kakor se mi zdi, da nikoli nisem bil požrešljiv. Tako mi migajo in kažejo klobase in velik šunken in menijo, da me s tem zacoprijo. Obetajo in obljubujejo nam cele vlake živil. Ljubljančanom pa samim ne gre boljše kakor nam. In mi ne bomo glasovali samo za to leto, temveč za celo naše življenje, za usodo Koroške. Naše dežele bodo industrijske dežele postale, Srbija pa ostala vselej to, kar je bila. So dozdej bila cveteča mesta, kjer je vsega dobiti in doberkup živeti, morebiti v Srbiji, Rusiji ali Ogrski in ne morda v Nemčiji, v Belgiji in Angliji?

Tudi Jugoslovani — kar jih je še poštenih — ne cenijo one, ki svoje zapustijo. Hočem, da me tudi ti spoštujejo:

Zvest sem in zvest bom ostal.

profesor Lutz.“

Tem besedam ničesar nimamo pristaviti, govori samo za se. Slovenski Korošci, kje je resnica in kje laž?!

Katera dežela je v vojski najbolj trpela?

V zadnjem času priobčita „Mir“ in „Korošec“ vselej na novo članke, po katerih trdita, da so Nemci povzročili med vojno smrt Slovencev, ki so ležali v krvavem boju, medtem ko so Nemci zadaj tahinirali. Jugoslovanskim listom je vsaka laž prav, kakor smo že dostikrat pribili. Deset-, ja stokrat več papirja bi bilo treba, če bi se pečali z vsako lažjo in vsako zavijačo Jugoslovanov. Ovržba gori omenjene laži pa gre na kratko.

Ministerialsekretar dr. Winkler je po uradnih številih sestavil izgube stare avstro-ogrske monarhije po narodih deželah in okrajih. Vzamemo le najvažnejša števila, da zavrnemo kosmate jugoslovanske laži.

Koliko je vse skupaj mrtvih, danes še ni določeno: kajti v ujetju jih je na tisoče umrlo, tisoče jih je, ki jih pogrešamo in ne vemo kaj o njih, končno pa manjkajo tudi prava števila za izgube zadnjih mesecev vojske. Do konca leta 1917. je menda okoli 1,200.000 mrtvih (od cele stare avstro-ogrske monarhije). Sledeče se opiramo na to število in postavimo od dežel Avstro-Ogrske zlasti nemške in jugoslovanske dežele nasproti.

Imela je	Prebivalcev	Mrtvih
Koroška	411.457	14.833
Stajerska	1.356.414	42.202
Kranjska	553.802	13.589
Istrija	394.908	5.066
Dalmacija	638.421	11.568
Hrvaška	2.545.748	51.367
Bosna in Hercegovina	1.783.453	34.016

Da vsak lahko zastopi razmere izgub, rajtamo mrtve na 1000 prebivalcev dotične dežele in dobimo sledeča števila:

Dežela	Mrtvih
Koroška	36
Vorarlberg	33,9
Solnograško (Salzburg)	31,1
Stajerska	31,1
Kranjska	26

Hrvaška	20,2 mrtvih
Gorica in Gradiska	20 „
Bosna in Hercegovina	19,1 „
Dalmacija	18,1 „
Istrija	13,5 „

to se pravi: od vseh dežel prejšnje avstro-ogrsko države je imela Koroška največje izgube. Pribiti se mora, da so nemški kraji vseskozi bolj trpeli kot slovanski. Tako ima Koroška (k večjem delu nemška) dvakrat toliko izgub kakor Dalmacija ali celo Istrija, Kranjska pa stoji s svojim številom še le na desetem mestu dežel.

Primerimo razmere treh dežel: Koroška, Štajerska in Kranjska, vidimo, da so tudi tu največ nemški in s temi v ožji zvezi stoječi slovenski prebivalci največ trpeli, tako okraja zgornje Koroške Šmihor (51,7 mrtvih na tisoč prebivalcev) in Spittal (44,1 na tisoč). Okraj Velikovec pa je imel 35,4 mrtvih na tisoč ljudi. Na Štajerskem so Nemci največ izgubili. Na vrhu nemško mesto Ptuj (196,9, to je skoro peti del vseh ljudi), ki ima največje število cele prejšnje Avstro-Ogrske. Ptuj-dežela, čisto slovenski okraj, kaže pa 33,2 mrtvih na tisoč prebivalcev. Nemško mesto Celje — 68,8 mrtvih na 1000, slovenski okraj Célje-dežela pa 30,5. Največja slovenska števila sploh kaže političen okraj Slovenji Gradec — 38,4 mrtvih na 1000. V kranjskih okrajih zaostanejo vse izgube daleč za onimi Koroške ali Štajerske. Najmanj je trpelo, dasiravno so tam toliko na vojsko hujskali, mesto Ljubljana — 15,8 mrtvih na tisoč, jezikovno mešan okraj Kočevje pa ima na Kranjskem največje izgube — 31,9 na 1000.

Vzamemo pa Istrijo Dalmacijo, Hrvaško in Bosnijo v poštev, se v razmerju izdatno zvišajo izgube Koroške in Štajerske. Političen okraj Mitterburg ima na primer samo 4,8 mrtvih od 1000.

Ta števila zadostujejo, izpodbiti nesramne, debele laži „Mira“ ali „Korošca“, katerima še mrtvi niso toliko sveti, da bi jih ne rabili za svoje laži. V slovenskem ljudstvu je huda jeza in ogorčenost zaradi tega, ker uvidi, da so bile vse žrtve vojne zastonj, ker je ta „izmozgana“ (beseda ljubljanskih časopisov) Jugoslavija stokrat hujski kot prejšnja Avstrija, srbski jarem je težak . . . Hujskajoči listi, kakor je n. pr. „Korošec“ ali „Mir“, pa imajo pojasnila kar pri roki rekoč, Nemci so krivi! Koroško ljudstvo pa ve, da je „Slovenec“ (in drugi listi Jugoslovancov) bil leta 1914. in med vojsko najčevji hujskajoč list proti Srbe. Ljudstvo je bilo v vojsko do poslednega časa zvesto, a jugoslovanski in češki izdajalci so sneli prisego in povzročili tako smrt tisočih pridnih in poštenih Korošcev. Veleizdajalca Pivko, ki je Lahom pokazal pot v lego Bosnijakov, so Jugoslovanci kot junaka častili. Breje, Grafenauer in drugi izdajalci stojé na čelu ljubljanske vlade, medtem ko so morali požrtvovalni, pridni sinovi ljudstva zaradi tega izdajstva pretrpeti hudo in strašno smet. Tudi kranjsko ljudstvo se ne bo na vselej pustilo vezati pod srbski jarem. Če bo pa enkrat potrgalo srbske verige, bo maščevanje na izdajalcih strašno!

„Kultura“.

Črtice iz Jugoslavije.

„Halo, sedaj imamo kulturo!“ je zavriskal pred kratkem duhoviti „Mir“ v nekem poročilu iz Borovelj. Ogledajmo si malo to velikansko jugoslovansko kulturo, katero smo v našem listu že večkrat označili.

Kultura korobača.

„Slovenski Narod“ (števil. 67.) se o razmerah bridko pri- tožuje: „Inozemski listi nam v zadnjem času zopet redno izo- stajajo ali pa se nam dostavljajo tako kasno, da jih ne moremo več rabiti. Ali naj zopet začnemo streljati s težkimi topovi? Ali izda pri nas — res samo še korobač, dobra beseda pa nič?“ To je prav lepo spričevalo za blažene razmere in visoko kul- turo zlate Jugoslavije. Če hošoč kaj imeti, to ali ono, vse enako, popasti moraš le močan korobač, drugače ne dobiš ničesar.

„Umorjen sodnik.“

„Sodni svetnik Bogoslav Medini, predstojnik okrajnega sodišča v Trogiru, in njegova soproga sta bila 30. marca zve- čer blizu doma napadena od nepoznanih zlikovcev (Verbren-

cher), ki so izpalili nanju nekaj streliv iz puške. Svetnik Me- dini je obležal na mestu mrtev, njegova soproga je težko ran- jena,“ poroča „Jugoslavija“ (števil. 82.). V vsaki državi imajo sodniki varovati postave in zakone, imajo najvišjo pravico do vseh državljanov, ki so krivi tega ali onega: Nimajo samo pravico, po zakonih zaperati ljudi, temveč izreči celó obsodbo na smrt. Sodnikom se zaupa in izroči najvišje v celi državi, pravo. V Jugoslaviji pa celo ti niso varni življenja. To je kultura!

„Azijati!“

zavpije „Jugoslavija“ (števil. 74.) in piše: „V evropsko ureje- nih državah je temelj administracije neodvisni uradnik. Urad- nik mora uradovati po zakonu in po administrativnih predpi- sih. Prebivalstvu morajo biti poznani predpisi vseh uradov, s katerimi ima posla, tako da ve že vnaprej, kako bo uradnik odločil. To je prvi predpogoj administracije, v katero ima narod zaupanje. Drugi predpogoj dobre uprave je, da se smejo in morajo uradniki v vsakem slučaju držati strogo svojih pred- pisov, da so v izvrševanju predpisov neodvisni od samovolje. V Avstriji in drugih državah ni vplivala izprememba v vladi na delovanje uradništva. Sodniki, okrajni glavarji, finančni uradniki i. t. d. so ostali nemoteni na svojih mestih kljub ne- brojnim izpremembam dunajske vlade. Uradnik je bil neodvi- sen, imel je svojo pragmatiko. To je bil drugi predpogoj za stalno in pravično administracijo.

Sedaj pa se taki administraciji izpodkopavajo tla. Nova Protič-Koroščevo vlada razdira temelj pravičnega in poštenega uradnika. V Srbiji so bili z ukazi, ki so izšli zadnje dneve, vsi okrajni glavarji, ki niso strogo radikalskega mišljenja, od- slovljeni in na njih mesto postavljeni strankini zaupniki. Mi- nister Roškar pa je raztrgal regentov ukaz o imenovanju in- špektorja Prohazke, ker je naknadno izvedel, da je Prohazka sicer dober uradnik in izvrsten strokovnjak, pač pa da je nasprotnega političnega mišljenja. Minister trgovine je raz- tiral celo Centralno Upravo, ker uradniki niso njegovega po- litičnega mišljenja. Protič-Koroščevo vlada ni pomišljala ni trenutek, vedela le, da uradniki Centralne Uprave niso pri- staši vladinih strank in jih je radi tega postavila čez noč na cesto. V tem slučaju ne gre toliko za uradnike kakor za ogromno škodo, ki jo trpi država, ker je vsled tega cel naku- povalni aparat zaostal. Blago v milijonskih vrednostih je za- palo, ker ni mogel nikdo pogodbe pravočasno izvršiti; cene blaga pa so medtem neizmerno poskočile.

Ne le uradniki, ampak tudi sluge in šoferji bivših mi- nistrov so bili odslovljeni. Tako daleč gre strankarska zaslep- ljenost te vlade!

Način mišljenja Protič-Koroščeve vlade v pogledu urad- ništva je popolnoma balkanski ali prav za prav azijski. Po tej mentaliteti nima uradnik naloge, da čuva zakone, da ščiti interese države in naroda, da čuva avtoriteto države, nego uradnik je eksponent vladajoče stranke, uradnik mora biti predvsem strankar, mora čuvati interese stranke tudi v slu- čaju da bi gazili državne interese. Po Protič-Koroščevem poj- movanju je uradnik eksponent stranke, uradniška mesta pa agentura stranke.

Po srbskem zakonu ni predpisana nikaka kvalifikacija za uradništvo. Navaden priprost uradnik, ki zna pisati, more postati sekcijski načelnik. Nikakor ni treba, da bi absolviral vse stopnje uradniške karijere, nego minister lahko postavi dvajsetletnega fanta, ki je mogoče absolvirat par gimnazijskih razredov, takoj za okrajnega glavarja, ali celo sekcijskega načelnika. Te pravice se poslužuje sedaj Protič-Koroščevo vlada o obilni meri.

Ako hoče napraviti uradnik karijero, ni treba da je izo- brazen, da pozna svojo stroko, da je priden in pošten; vsega tega ni treba, to je balast po mentaliteti Protič-Koroščeve vlade. Biti pa mora zvest pristaš vladne stranke in karijera mu je zagotovljena.

Take azijske razmere vladajo pri nas. Nemogoče je pričakovati od uradništva, da bo izpolnjevalo svojo dolžnost, ako Protičeva vlada razpolaga z njim kakor v živino. Nemo- goče je zahtevati od uradnika poštenosti v uradu.

Gorje državi, ako ne napravimo konca temu azijskemu običaju!

Slovenski Korošci! Komu od nas se cedijo sline po tej „azijatski“ državi? Kdo od nas more glasovati za to blaženo

Jugoslavijo, ja te Balkan? Vedno in vedno Vas vse hočemo obvarovati **azijatskih** razmer balkanske države. Jugoslovanski hujskači pa so zalajali: Faloti, lažniki! Zdaj pobaramo Vas vse resno: Kdo je falot, kdo je lažnik?! Odgovor ni težaven: Ko stopiš psu na rep, zacvili. No in prav lepo cvilijo Jugoslovani.

A kaj bomo potovali po Jugoslaviji, da jo prav spoznamo! **Poglejmo** le v našo deželo, na našo koroško zemljo, na kateri gospodarijo zdaj še kratek čas „gospodje“ Jugoslovani, in vedeli bomo takoj, kakšna je njih kultura.

Iz **Ledenicah** se nam poroča: vahtmeister Lavrenšič si je pripravil posebno fin način, da spravi „nemčurje“ pred sodnijo. Ko se mračí, in ljudi trudni od dela doma vkup sedijo in malo pomarnjajo, leta ta „častivreden gospod“ od okna do okna in poslušaj skrivaj, kaj se govori. Tako ljudi v lastni svoji hiši ne morejo prosto govoriti, še proti svojim ne.

Važenberk. Medtem ko je žandarmerija stiskala neko ubogo kmetico, ki je hotela v Celovec, so jugoslovanski vojaki iz Vovber pri posestniku Franc Jelen kradli seno. Ko bi se kdo hotel truditi, da bi seštel vrednost vseh reči, ki so jih Jugoslovani na demarkacijski liniji našim prebivalcem odvzeli, bi bil to velik znesek, katerega so ti tuje Korošcem okradli. Vsi hrepenijo, da pride dan rešitve. Razumljivo!

Iz **Blač** (Faak) se nam piše: Srbi so naredili posestnikom hudo škodo. Posestniku Arneitz je „zmanjkalo“ en cel vagon sena in slame, deske (dile), krompir, ovs itd. Od kočije so zrezali ves leder, odnesli plot in posmodili mu 500 ostrv. Slične škode so trpeli skoro vsi posestniki. Prebivalstvo je bilo že čisto obupano. Vahtmeister Arneitz, ki je bil v SHS-službo stopil, je videl sam, da so te razmere neznosne in javil vse škode pri jugoslovanskem poveljništvu (Kommando). Kaj je bila temu posledica? Kapiten Friedrich, prej „Heilschreier“, je sklical „Narodni svet“. Sklepili so, da se mora ta vahtmeister, ki vojake pri roparji in pletnitvah ne pusti v miru zapreti, da še mora odstraniti, ker tako hujska proti blaženi državi SHS. Res so prišli Srbi z enim „oficirjem“, ki ne brati ne šribati ne zna, priklenili vahtmeistra in ga peljali s „Bajonett auf!“ v zapor. Bolj težavno je bilo „Narodnim svetarjem“ najti vzrok za to. Končno so se našli 9 Srbi, ki so „potrdili“, da je Arneitz leta 1917. v Srbiji moril in ropal. S to tožbo je bil Arneitz prve v Borovljah, potem pa v Ljubljani zaprt in priklenjen kakor hud zločinec. Da je po tucatih ljudi v Blačah, ki pričajo nedolžnost Arneitz-a, da on sam dokazati more, da nikoli v Srbiji ni bil, to malo briga poštene gospode v „Narodnem svetu“. Lep „Naroden svet“ to! No, ti „Narodni svetarji“, katere nihče ni volil, bodo že občutili sodbo ljudstva pri glasovanju!

Končno še eno poročilo iz Djekš: Krasti in ropati je vsakdanje delo jugoslovanskih vojakov. Čim več eden krade in ropa, tem bolj ga spoštujejo. Medtem ko „Korošec“ kriči o grozodejstvih folks- in heimverovcev, občutimo v resnici hudo grozodejstva Jugoslovanov.

Ne samo večina od nas slovenskih Korošcev se naj odloči za enotno, nerazdeljeno Koroško. Ne! Kakor razburka strašen vihar prej mirno morje, da se visoko proti nebu dvignejo valovi, tako strašen vihar pripravimo Jugoslovanom na dan ljudskega glasovanja, vihar, ki jih popiha kakor lahko pero tje, kamor slišijo — na Balkan!

Naša vera.

Da smo do cela prav imeli, da smo govorili golo resnico, ko smo trdili, da pride naša krščanska vera v nevarnost, ko se zares združimo z Jugoslavijo, nam jasno dokaže „Slovenec“, števil. 62. iz dne 16. marca t. l.:

„Demokratska stranka, v kateri je srbska samostalna stranka kot enota za se, je v verskem oziru še vedno istega mišljenja, kot je bila, še predno so se liberalci bratili z njo. **Kaj sledi iz tega?**“

„Samostalci so izvedli z vso odločnostjo valutno reformo po svoji volji na škodo slovenskega in hrvatskega prebivalstva (izmenjava kron v dinarje v razmerju 4:1). **Ali ne bi mogli nekoč napraviti enakih poiskusov na verskem polju?**“

Liberalci se vežejo v enotno organizacijo s samostalno stranko samo zato, da sebe vsiljujejo kot orožje, da z njim

udarijo po duhovščini in veri slovenskega ljudstva, kakor so udarili po žepih slovenskih malih ljudi. Ugonobite VLS in potem duhovščino, pa bomo kmalu imeli **Balkan** tudi v prijaznih vasicah „zadovoljnega Kranjca“!“

Krivično so odvzeli, kakor pišejo ljubljanski listi, „brati“ Srbi Hrvatom in Slovincem svoj čas 20 % vsake kronice, na dalje odvzeli z zamenjavo kron v činare $\frac{3}{4}$ nove, že kolikove krone na „škodo slovenskega in hrvatskega prebivalstva“, odvzeto nam bo še zadnje, kar imamo, naša vera! Jacljal je Hrvat in Slovenec, ko se jima je brat Srb ulegel na aržat, da je jima skoro zaprlo sapo. A ne upal se ni Hrvat in ne Slovenec, da bi prosto vrgel Srba od sebe. Kdo bo nam varoval potem vero, če ljudstvo tako že koprni pod silno srbsko roko?

„Jugoslavija“.

Kdo se laže? Slika.

Kdo se laže, Slovenci, ali naš list ali oni nesramni jugoslovanski hujskači, ki so si izmislili smešno besedo „zlata Jugoslavija“, ki jo poveljajo kar gor v nebesa, da bo padec njen potem še hujši? Kdo laga, vprašamo?! Da vsak od nas slovenskih Korošcev, v kateremu je le nekaj poštenosti in resničnosti, jasno uvidi, da se bori na naši strani resnica, na jugoslovanski pa laž in zavijača, priobčimo nek članek iz ljubljanskega časopisa „Jugoslavija“ iz dne 31. marca t. l.:

„Zasledujem pazljivo Vaše delovanje, posebno od ustanovitve Jugoslavije dalje. Slišal sem Vaše lepe slavospeve in načrte na veličastnih taborih ob priliki ujedinjenja. Veroval sem takrat v Vaš idealizem in trdno pričakoval, da boste ostali zvesti Vašim obljubam. Ker nisem dvomil o izkrenosti Vaše ljubezni do roda in domovine, zidal sem na Vas kot neomajne stebre in naš ponos.“

„Po preteku dobrega leta Vas pa javno vprašam: Kaj ste v tem času dobrega storili? Če ste odkritosrčni, boste odgovorili: Prav nič! In to po Vaši lastni krivdi. Povem Vam tudi zakaj. Ko ste prišli v dotiko s politiki iz južnih pokrajin, ste jih začeli še-le spoznavati. Čutili ste, da Vas ne smatrajo enakovredne, Vas, ki ste prišli zastopati plemena, ki so se v veliki večini do zadnjega trenutka borila proti njim in njihovim zaveznikom.“

„Lotili ste se lažjega posla: frazarstva (žlobudranje) o svetovnem naziranju, osebnih napadov, rušenja. Naštejem Vam le nekoliko zlih posledic Vašega negativnega delovanja: Preprečili ste do danes tako krvavo potrebne volitve v ustavotvorno skupščino in dosledno tudi ustavo. Povzročili ste, da so dosedanji nezmožni finančni ministri do dobrega zavozili državno gospodarstvo, ubili krono in nadalje ubijajo tudi dinar, povzročajo rapidno rastočo draginjo in obubožanje vedno širših plasti naroda.“

„Sedaj pa še eno ponižno vprašanje. Vi vsi trdite, da zastopate toliko in toliko ljudstva. Jaz pa trdim, da Vas ljudstvo sploh ni poslalo v Beograd, ker Vas ni volilo. Trdim tudi, da nima ljudstvo nobenega interesa, da Vaših smešanih preprih v parlamentu, ker čuti in vidi, da od takega vašega delovanja ne bo prišlo zanj nič dobrega!“

„Slovenski Narod“ od dne 13. aprila nam jasno kaže, kako lepo je zasijalo solnce svobode v Jugoslaviji! Hej, svoboda!

„Novi davki, absolutizem na poti! Zakon o dvanajstih je še vedno na dnevnem redu za bodoče zasedanje parlamenta in bi se imel rešiti, čim bi bil parlament delazmožen. Vlada je sprejela nalogo, da dela samo s parlamentom, a mesto tega gozi najvažnejša načela parlamentarizma z nogami. Absolutistična struna, kakor smo jo bili navajeni v Avstriji, je zopet začela brenkat (to je: ljudstvo brez pravic!). Za danes hočemo pribiti samo nekaj:

„Dekretirajo se davki (štajri) vsi, kakor so bili dosedaj. Vrh tega pa je predpisano, da se morajo plačati pristojbine, ki se plačujejo namesto v kronah v dinarjih, to je, da se ti davki **povečajo** kar naenkrat štirikratno. Predpisujejo se tudi različne nove takse, ki se pri nas dosedaj še niso pobirale. — Delokrog vseh finančnih delegacij se zmanjša in en del tega delokroga se prenese v Beograd, torej tudi ljubljanske, ki je bil še precej obsežen, ker drugače bi naše gospodarstvo tu

hudo trpelo. Gospodu Korošcu (slovenski minister) seveda ni mar procvit našega gospodarstva in podpisuje ravnodušno naredbo, ki preti hudo oškodovati naše interese. — Naredba pooblašča dalje finančnega ministra, da najame posojilo od 500 milijonov in da z njimi razpolaga. Vlada hoče obremeniti davkoplačevalce kar za 500 milijonov, ne da bi dobila dovoljenja od parlamenta. **Kaj hočemo še hujski absolutizem?**

Slovenski Korošci! Podamo Vam te črtice iz „svobodne“ Jugoslavije. Nočemo hujskat, le seznaniti z resnico. Kdor ima ušesa, naj sliši, kdor očesa, naj vidi! Da nam ne morete očitati, ko bi se zares odločili za Jugoslavijo — kar pa nikoli ne more biti, ko stoji reč tako —, da Vam rojaki niso odprli očesa v usodepolnem času, ko določite Vaše življenje. Primerite sliko Jugoslavije z avstrijsko svobodo in ljudovlado. Zaupamo Vam, da boste zadeli pravo, svoboda in resnica je z nami!

Narodni svet.

Burgrmastre smo pognali
Da nam ne bojo težav devali.
V vsaki gmajni je zdaj gerent,
Na strani mu narodni svet.

Moder ne, a zvit more biti,
Drugače žinjat, kako govoriti,
Takah bab, pet do devet
Vzamemo v narodni svet.

Noč in den okol poslušat
„Nemčurje“ na vse viže skušat,
Nezanesljivim karte vzet,
To je delo za narodni svet.

„Legitimacijo ti hočeš meti?
Iti v Celovec k svoji dekletu?“
Ja, to gre čisto gvišno spet
Pred „tajno sejo“ v narodni svet.

Al ko bomo naše štíme oddali,
Te šeme ne bomo vprašali.
Skropili bomo na ves svet
Te ferdamanski narodni svet.

P. K.

Zadovoljni Spodnjo-Stajerci.

Pred kratkem je bil v Mariboru shod. Veliki plakati in pozivi so takorekoč vpili na ljudi. K tem shodu za Jugoslavijo je prišlo vse vkup 180 oseb. Brez plakatov, brez vpitja so potem priredili delaveci in kmeti zborovanje in glej, k tem shodu jih je bilo na tisočine, kakor se nam poroča 10.000 oseb. S prostimi, ostrimi besedami so bičali govorniki sedanjo državo in kazali, da je Spodnja-Stajerska z današnjimi razmerami vse prej kot zadovoljna. Burno odobrenje in hvala je sledila.

Grozodejstva na Glinici.

Sledeče izjavimo nasproti jugoslovanskim zavijačam natanko poizvedene okolščine umora obžalovanja vrednega dekleta Betti Fido od dne 8. marca t. l. Večkrat je bila že prosila dovoljenja, obiskati brata v Celovec; župnik Arnuš v Kotmari vasi je to pa vselej ubranil, bilo je zastonj. Končno je šla brez dovoljenja, kdo bi ji ta zameril? Razmere, kakor so zdaj, so netrpne. So Korošci zločinci, da se tako zaperajo, da ne morejo k svojim? Tudi potrpežljivemu človeku je enkrat dovolj, če vse prošnje ne pomagajo nič. Prišlo je že daleč z nami Korošci! Zdi se nam ravno tako, kakor da bi morali Korošci Jugoslovane prositi: Oh, ne zamerite nam, da sploh živimo! Vsi hudirji vendar! No, in tega Betti Fido ni storila in šla v Celovec k bratu. Drugega dne se je hotela vrniti. Johann Wald, ki ji je že od majhnega prijatelj, je šel z njo do demarkacijske linije. V „ruksaku“ je nosila eno lopato, dva pakca kafeja in nekaj petroleja. Mislila je, da pride čez Glinico, ne da bi jo kdo videl. In če bi se to tudi zgodilo, je menila, da jo bodo Jugoslovani pač ustavili in jo potem zopet spustili, saj to ni šmugl. Tri korake je storila v vodo, ko so se nasproti dvignile dve podobice. Brez klica „Stoj!“ je poknilo dvakrat. Že na prv strel je hotela Fido ubežati. Toda drugi strel je jo zadel v

hrbet. Z zadnjo močjo je še prišla do brega, kjer se je zgrudnila, obraz na zemlji. Johann Wald sliši hropenje prijateljice, a ne more ji pomagati: Dalje pokajo strelji, ki žvižgajo okoli njega. Potem poleti na Celovec po „Rettungsgesellschaft“. Tudi proti tej so Jugoslovani streljali. Ne meneč se nevarnosti so šli po dekletu, ki je bila še topla, srce pa ni bilo več. Drugega dne jugoslovanska straža mevdala leitnantu Sturm-u. Ta se je dvignil na konju in rekel: Glavna reč je, da je hin!!!

Tudi o ranjenju 17 letnega Ernst-a Ribnikar je znano natanko dejstvo. Nedeljo, 14. marca t. l. je napravil izlet h Glinici. Na bregu je iskal rožice in videl pri tem v vodi lepo školjko (mušl), katero je hotel za brata doma vzeti. Pokleknil je na bregu in segel v vodo, ko sliši na drugi strani nekaj v grmovju. Pogleda gor in vidi Jugoslovana, ki namerja s puško ravno na njega. Fant hoče skočiti proč, toda v tem trenutku zapoka strel, Ribnikar čuti nek udarec na pravem kolemu in se zgrudi na tla, Jugoslovani pa se krohota na vse grlo in gre dalje, brez skrbi zaradi ranjenega.

Tudi Ribnikar tako na noben način ni mogel obuditi sum in se od severnega brega Glanice sploh ni oddaljil.

V obeh slučajih je dokazano, da so streljali Jugoslovani na drugo stran, kar je vsekako mednarodnem pravu nasproti. Oba slučajja kakor tudi potem slučaj Jaklitsch nam kažeta zverinsko sirovost Jugoslovancev. In Korošec se upa, glede teh slučajev o predrznosti tihotapecev žlobudrati!

Krvavi dogodki na demarkacijski liniji so vsem Korošcem cone A živo svarilo, da nikoli ni mogoča meja sredi skoz Koroško, če ne hočemo, da bi naši otroci in teh otroci trpeli krvavo kazen za krivdo neumnosti svojih starišev. Med Celovcem in Borovljah, med Celovcem in Velikovcem in Zelezno kaplo, med Beljakom in Rožno dolino bo vselej živahno občevanje. Bi naj tudi še naši vnuki prosili in betlali Jugoslovane, ali jim dovolijo iti čez mejo v Celovec ali Beljak? Bodo naj izpostavljeni usodi revnega dekleta Fido?

Neznosne so te razmere, meje slišijo na Karavanke!

Potem še le bomo Korošci med nami. Kranjce pa naj ostane tam, kamor sliši, na onkraj Karavank!

Iz zasedenega okrožja.

Velikovec.

Na velikonočno nedeljo popoldan sedita dva dekleta na dvoru, ki sliši k stanovanju in ki ima proti cesti mir. Igrata na citrah in pojeta nemške pesmi. Inšpektor Koschier in direktar Mauchler gresta mimo in se razjezita zavolj nemške koroške pesmi. Kakor bik na rudečo hadreco planita na dvor in poklicata dekleta na odgovor zaradi petja nemških pesmi; predrznost, nesramnost bi bilo, v Jugoslaviji peti nemško (počasno, počasno, gospodje, Koroška še ni Jugoslavija in ne bo!) in grozita, da bodo dekleta zaprta. Dekleta pa sta jima rekla: Na svojem dvoru bodeš pela, kar hočeta in kakor sta se učila, vrinjenca pa naj se poberita!

Slovenski Korošci, Korošice! Kakor ta dva nemška dekleta bomo odgovorili mi vsi tujcem pri ljudskem glasovanju: Do naše hiše, do naše Koroške imamo samo mi pravico, uredili si jo bomo, kakor mi hočemo in ne kakor požrešljivi Kranjci in Srbi. Prav uljudno bomo jim potem rekli: Poberite se, a kar hitro! iz naše Koroške!

Sv. Peter pri Vašinjah.

V zadnjem času je kupil mlad kmet, Lovrenc Muroc, p. d. Petschilnig na Rutah, v Velikovec dva konja in dal konja domov gnati, on sam pa je šel peš. Pri „Fischervirtu“ v St. Martinu se je ustavil. Ko je plačal, je moral seveda kazati denar. Ob istem času sta sedela v gostilni dva jugoslovanska „žandarja“. Kmet gre potem po državni cesti proti gori. Žandarja pa greta za njim in ne traja dolgo: „Stoj!“ Kmet se boji za denar in se ne ustavi takoj. Kar začne pokat, petkrat strelita žandarja na njega, prve štiri krogle ga nista zadela, peta pa mu gre skoz tribuh. Hudo ranjenega so potem nesli nazaj k „Fischervirtu“, ne da bi ga obvezali. Kakor ljuba živina je ležal v bolečinah, a denar so mu odvzeli. To pa! Pozneje so ga peljali v Velikovec, a ni ga več videl revež, umrl je na poti. Kaj pa je z denarjem? Jugoslovanske oblasti trdijo, da se je našlo 30.000 K. Oče umorjenega pa trdi temu nasproti, da je imel sin 40.000 K pri sebi. Kje so ostali 10.000?

Hodiše.

Sekvester Šusteršič je dal v gozdu g. Davida Ecker sekati. Na pritožbo pri ljubljanski deželni vladi se je to prepovedalo. Vse, kar je prav. Gerent Seger pa je ukazal, da se naj le dalje seka. Korošci, smo že v Albaniji, da vsak dela, kar hoče?! To ni nič drugega kakor: krade se les, krade! Za škodo, ki jo nareja, bo odgovoren ta ljubi gerent! Take razmere označijo pa tudi prav „sijajno“ jugoslovanske oblasti glasovalne cone A. Vedé dopuščajo te nezakonske, nepostavne razmere in so sokrive, da se tako dela, ker ničesar ne storijo. Jugoslovanske oblasti bodo po ljudskem glasovanju izginile iz dežele in država SHS ne bo plačala škode. Prisilili pa se bodo ti hujskači, da bodo morali plačati škode, ki so jih povzročili!

Ruda. (Jugoslovanska sila.)

Nova krivica. Vkljub tega, da zakup (paht) od Helldorfa še ni potekel, preganjajo zdaj Jugoslovani pehtarje od v zakup vzetih posestev. Zakupnika Preßnig in Mairitsch nista hotela iti. Takoj je prišel uradnik od sodnije in 6 vojakov, ki so postavili vse pohištvo in celo živino na cesto! Na cesto so vrgli pehtarje in jih pri tem še — okradli. To ni postava, ne pravica, ampak organiziran rop in sila! Takim balkanskim razmeram mora napraviti konec interalijirana misija takoj!

Borovlje. (Balkanske razmere.)

Pri šustarju Kriegl je srbski vojak hotel vlomiti, en „gsel“ pa je vrgel, ko jo to opazal, na Srba lopato in ga tudi zadel. Na velikonočni ponedeljek je šel Kriegl s svojo ženo od Borovelj na Dobravo, ko trikrat nekdo postrela za njim. Vidíš hudiča!

Dva Borovljančana gresta tudi na Dobravo — bilo je zvečer —, ko jima prideta dva Srba nasproti. Eden od teh je začel psovati one dva, popadel za bajonet in šel s tem na Borovljančana, ki ničesar nista imela v rokah, da bi se mogla braniti, primorana sta bila, uiti.

Dne 10. t. m. sedi več Borovljančanov v „kafehavzu“ Jernej črez polnoč skupaj. Okoli ure 1 so šli domov, pred cerkvijo pa so jih napadli 8 dalmatinci. Dva dalmatinca sta planila na g. Möbius, ga pobila na tla in obdelovala ležečega z nogami. Ko je Möbius hotel vstati, da bi se rešil banditov, je ga en dalmatinc udaril s bajonetom po glavi, da je prišel revež ob zavest. Tri dalmatinci pa so ga dalje bili, akoravno je ležal kakor mrtev, kakor sirova živina. Ko pride Möbius zopet do sebe, hoče vstati, a zopet se je zgrudnil. Se-le drug mož, ki ga je našel, je ga peljal v „kafehavz“, kjer so ga obvezali in mu odprali kri. Kranjci so vriskali: Prav se mu je zgodilo! Dr. Rikli je konstatiral pet ran od bajonetov, ena na glavi posebno nevarna. Ob istem času so napadli Jugoslovani tudi gospoda Startinig in Ibounig.. Ibounig ne more delati in Startinig je dobil sunek proti želodcu, da se je zgrudnil. — Taki napadi nič niso več kaj novega v Borovljah. Popadimo se za glavo in se baramo: Moj Bog, je to le mogoče v sedanjih časih pri nas tukaj na Koroškem! Saj nismo na Balkanu ali pri negrih v Afriki! Jugoslovanske oblasti pa ne naredó mira in reda, zdi se nam, kakor bi se jim to le dopadlo. Kako dolgo bodo te razmere še?! Hočete prisiliti prebivalstvo še pred ljudskim glasovanjem, da si samo pomaga, da vas požene črez Ljubelj?!

Kneža (Grafenbach).

Letos k Veliki noči še naša mirna in tiha Kneža ni imela pokoja, tudi pri nas so morali hujskati. Župnik Gril, Mentel-nov sin iz Vovber, je prišel, da oskrbi Božjo službo. Oba praznika pa je porabil ta hujskač le ja hujskanje v cerkvi in izven cerkve. V predigi je že rekel, da bo v najbližnjem času v Avstriji hudo pokalo, a ljudi v Kneži se naj ne bojó, tam na onstran demarkacijske črte bo huda folksver kmetom odvzela vso živino in vse žito, kmeti pa bodo popadli za puško in se branili! Stare, kosmate laži, gospod fajmošter. Na kancelnu se lagate in potem uživajte samega Kristusa v podobi hostije in ne greste prej k spovedi? In ravno duhovnik, ki bi imel vesti svoje ovčice po pravem potu, ravna ta „dober“ pastir se nesramno laga?! No, nam je prav. Po maši je skušal prirediti pred cerkvijo shod. Res poslušala pa sta samo dva: mežnar in nek starec. Drugi pa so prišli s to ali z drugo besedico med govorom, tako, da je sirotej čisto ob sebe prišel in ni vedel več kaj drugega kakor stare, pogrete laži „Korošca“ in „Drauposti“. Med drugim je lažljivo trdil, da pride v Avstriji

na vsakega človeka 10.000 K vojnih dolgov, v Jugoslaviji pa le — 7 K. In kdor je tako ubog, da še teh ne more plačati, temu bo on sam dal denar! Gospod fajmošter, morebiti je v Velikovcu otroški vrtec — „Kindergarten“. Ite tje in prve naučijte se rajtat, koj? Potem še le imejte govore, da se ne boste več tako sramotno prerajtali! Druge strani pa bodete še sami Boga hvalili, če bodete v Jugoslaviji sami toliko imeli, da bo kaj gristi!

Po shodu smo videli fajmoštra od hiše do hiše letat, a ni mu pomagalo. Tudi virta je hotel za se pridobiti. Govoril je kakor strgan dohtar, a tudi tu ni imel sreče. Ko ni vedel več kaj, je obljubil virtu tele svojega očeta, če dela za Jugoslavijo. Za en tele bo virt svojo domovino in samega sebe prodal! Smešno.

Za take spletke Knežani ne vzdržujejo cerkve! Če bi se pa še enkrat kak hujskajoč duhovnik predrznil, rabiti cerkev in svojo obleko za take nesramne stvari, ne bo ušel pravični kazni ljudstva in če ima še tako dolge noge. Knežani so siti te hujkarije, posebno če pride od človekov, ki se imenujejo duhovniki.

Rožek.

Star petelin Grafenauer se še vselej za svojo izgubljeno stvar na Koroškem trudi. Dne 4. t. m. je govoril nashodu v Rožeku. Trdil je med drugim, da ima Jugoslavija le 3 milijard dolgov, „malo“ več vendar kakor Gril v Kneži. Ja, skakljali bi Jugoslovani od veselja, če bi bilo to res. V resnici jim pa stojó lasi kvišku od same groze. Kolikor so nam znana številca, smo v našem listu dokazali, da ni 3 milijard, ampak 100.000.000.000 milijonov dolgov v „zlato“ Jugoslaviji — dosedaj. Svetujemo le Grafenauerju, da bere jugoslovanske liste, katerih morda ne bere. Če jih pa bere, mora vedeti, kako stoji z „zlato“ Jugoslavijo, potem je pa lump, če se tako nesramno laga. Njegovega zagrizenega sovraštva se je pa ljudjem samo studilo.

Javno mišljenje je za nerazdeljeno Koroško in Avstrijo. Jugoslovani sami že odkritosrčno pravijo, da si o ljudskem glasovanju ničesar ne pričakujejo. Tega obdolžujejo uradniki eden drugega, eden toži črez drugega, da je premalo agitiral.

Otok (Maria Wörth)

Vsak teden večkrat ima naša gospoda „Kafekränzchen“, premenjema pri familijah Roever, Wenger in Zweig (grad Sekirn), predsednik je president „Narodnega sveta“ baron Eduard Haan in baroninja Haan; pride tudi seveda prejšni „heilšrejar“ stotnik Schmid. Da je pa vendar med nemškimi imeni eden jugoslovanski, vidite tam tudi nadporočnika (oberleitnant) Prinčič-a. Pri izvrstnih tortah in „šlagobrs“ duhtajo o usodi Nemcev in nemško mislečih.

No, pri tortah in „šlagobrs“ je dobro govoriti, kaj? Ko rošci zasedene cone cele mesece niso dobili ne cukra ne moke. Baram tebe, koroški kmet: živiš ti pri tortah in šlagobrs? Ne! Baram tebe, koroški rokodelc: živiš ti pri tortah in šlagobrs? Ne! Baram tebe, koroški delavec: Imate Vi torte in šlagobrs? Ne! In Vi posli povsodej okoli: Imate Vi morebite torte in šlagobrs? Ne! V Avstriji, ki se je, hvala Bogu!, porušila in polomila, so nam gospodovali in ukazovali velikoglavci, zapovedovala nam je gospoda, ki je živela od žuljavih naših rokah pri pečenki, tortah in „šlagobrs“! Kako je zdaj pa v Jugoslaviji? Ni le hujši, desetkrat, stokrat hujši? Nam se ne zdi čudno, da ravno ti velikoglavci na prvem mestu tako lajajo za Jugoslavijo! Bojó se za se, bojó se za njih „povišeno“ mesto, kajti v Avstriji, kjer govori ljudstvo, pa ne gospoda, ni kraja za nje! A kaj bo pomagalo vse to lajanje gospode?! Zapomnite si: Glasovali ne boste vi sami, glasovalo bo celo ljudstvo! In glas pristnega, poštenega moža bo veljal ravno toliko kakor vaš! Ljudstvo se pa ne mara vaše Jugoslavije, ki je le vam v prid in korist, ljudstvo je sito kuratela gospode, hoče samo enkrat govoriti in ne vselej molčati in mirno pustiti delati z seboj, kar hočete vi velikoglavci! Tudi Haan, zdaj še kratek čas „baron“, ne bo obdržal, da bo postala cone A zopet koroška, da se bo na novo združila s sodeželani k enotni, nerazdeljeni Koroški! Potem se bo Haan, ko od „barona“ ne bo več sluha ne duha, baral po svojem imenu, ker mu ne bo šlo v bučo: „Samo Haaaaan?“ Ja, seveda, drugega nič, velečastiti gospod! če nimate rajši kranjsko deželo ali Srbijo, kjer dobite nazaj vaš „baron“!